

Kunstgræsbaner, status 2019

Sagsnr. 19/12304

Sagsansvarlig: vpobp

RESUME

I Byrådets budgetforlig for budget 2019 – 2022 er anført:

"Miljømæssige konsekvenser ved kunstgræsbaner.

Det skal undersøges, om der er miljømæssige konsekvenser ved anvendelse af gummigranulat i vedligeholdelsen af kunstgræsbaner inden der planlægges nye baner."

Sagen indeholder statusbeskrivelse vedr. eksisterende kunstgræsbaner og overvejelser ved etablering af nye kunstgræsbaner.

Sagen behandles sideløbende i hhv. Klima- og Miljøudvalget (2. maj 2019) og Kultur- og Fritidsudvalget (30. april 2019).

INDSTILLING

Kultur- og Fritidsudvalget samt Klima- og Miljøudvalget traf flg. beslutninger på deres møder hhv. den 30. april og den 2. maj:

Beslutning i Kultur- og Fritidsudvalget den 30-04-2019

Kultur- og Fritidsudvalget fremsender sagen til Byrådet.

Udvalget anbefaler, at der ved anlæg af nye baner indarbejdes tiltag, der kan medvirke til at reducere spild af gummigranulat, jfr. de tiltag, der er anført i sagsfremstillingen.

Udvalget vil inden for egen budgetramme sikre, at der arbejdes med tiltag, der kan medvirke til at reducere spild af gummigranulat på eksisterende kunstgræsbaner.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget den 02-05-2019

Klima- og Miljøudvalget fremsender sagen til byrådet.

Udvalget anbefaler, at der iværksættes yderligere undersøgelser til belysning af de miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser, herunder påvirkning af grund- og spildevand, spredning af granulat samt resultat af nationale undersøgelser.

Udvalget anbefaler et anlægsstop for anlæggelse af kunstgræsbaner, indtil sagen er nærmere belyst.

BESLUTNING I ØKONOMI- OG ERHVERVSUDVALGET DEN 15-05-2019

På baggrund af beslutningerne i henholdsvis Kultur- og Fritidsudvalget samt Klima- og Miljøudvalget indstiller Økonomi- og Erhvervsudvalget til byrådet,

1. at der iværksættes yderligere undersøgelser til belysning af de miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser, herunder påvirkning af grund- og spildevand, spredning af granulat samt resultat af nationale undersøgelser.

2. at der ved anlæg af nye baner indarbejdes tiltag, der kan medvirke til at reducere spild af gummigranulat.

Afbud:
Niels Dueholm

BESLUTNING I BYRÅDET DEN 22-05-2019

Kai O. Andersen stiller følgende ændringsforslag til byrådet:

”Der indføres anlægsstop for anlæggelse af kunstgræsbaner indtil sagen er nærmere belyst.”

For ændringsforslaget stemte Socialistisk Folkepartis byrådsgruppe, Dansk Folkepartis byrådsgruppe, Claus Nielsen, Stine Damborg Hust og Flemming Gundersen (i alt 7 medlemmer).

Imod ændringsforslaget stemte Venstres byrådsgruppe, den socialdemokratiske byrådsgruppe samt Torsten Nielsen, Jakob Ekberg, Peter Juhl, Simon Højer, Nicolai Norup (i alt 23 medlemmer).

Ændringsforslaget blev hermed forkastet

Indstillingen fra Økonomi- og Erhvervsudvalget blev herefter godkendt

Dansk Folkeparti stemmer imod 2. ”at” i indstillingen fra Økonomi- og Erhvervsudvalget, idet de anbefaler et anlægsstop for anlæggelse af kunstgræsbaner, indtil sagen er nærmere belyst

Afbud:
N. J. Ottesen

SAGSFREMSTILLING

Historik

I Viborg Kommune er der i dag etableret følgende kunstgræsbaner:

Sted	Størrelse	Etableret	Bemærkninger
Nordre	8.000 m ² + Multibane	2013	
Overlund	10.600 m ²	2014	
VFF	8.000 m ²	2014	
VFF	14.100 m ²	2005	”Gamle baner” anlæg i 2005.
Frederiks	8.600 m ²	2015	
Liseborg - SIK	15.700 m ²	2015	2 baner
Bjerringbro	8.800 m ²	2013	Omlagt i 2018 efter reklamation

Banerne er således primært etableret i perioden 2013-2015 og er alle etableret med Viborg Kommune som bygherre og med en medfinansiering fra brugere/foreninger på 25 – 45 %.

Herudover er der i et vist omfang etableret mindre arealer med kunstgræs på skoler og institutioner. Disse er som oftest etableret uden gummigranulat.

Inddragelse og høring

Intet

Beskrivelse

Hovedproblemstillingerne omkring kunstgræsbanerne er brug af gummigranulat og hindring af spredning af granulatet, brug af optøningsmidler og problemstillinger vedr. plastmateriale, som anvendes til "græsstrå" og i underlag til banen.

Status for drift af banerne er:

- Der bruges et godkendt granulat produkt d.d., som anbefalet af leverandøren UniSport.
- Tæt samarbejde med miljømyndigheden i forhold til at opfylde miljøkrav m.v., således at alle baner lever op til gældende miljøkrav til kunstgræsbaner, herunder godkendelse af produkter med datablade m.v.
- Som udgangspunkt er levetiden for et kunstgræstæppe ca. 10 år.

Drift- og vedligehold udføres af Park & Vej efter aftalt plejeplan herunder:

- Udbringning af granulat
- Udbringning af specialsalt til optøning af sne/is om vinteren.
- Snerydning (sne som indeholder granulat opbevares på banen og genbruges)
- Der føres logbog for drift af hver enkelt bane.

Der afholdes årlige erfamøder med deltagelse af brugere, forvaltning, Park & Vej og hertil inviteres også særlige sagkyndige, således at man er ajourført om den nyeste viden på området.

I forhold til planlægning af nyetableringen arbejder forvaltningen med afklaring af retningslinjer herfor og en intern arbejdsgruppe har aftalt følgende procedure:

Etablering af nye kunstgræsbaner kræver ofte flere tilladelser.

På Viborg Kommunes hjemmeside findes et link, hvor ansøgningen fremsendes til forvaltningen, således at de nødvendige miljøvurderinger f.eks. i forhold til lys, støj, evt. nedsivning til grundvand mv. vurderes. I denne vurdering har bl.a. banestørrelsen betydning ift. de vilkår ansøger kan forvente vil blive stillet i en fremtidig tilladelse. Efter sagsbehandling i Teknik & Miljø videregives ansøgningen med tilladelse og tilhørende vilkår til Kultur & Udvikling, som sammen med ansøger varetager evt. etablering af ny kunstgræsbane.

Forvaltningen har senest i efteråret 2018 deltaget i KL-seminar vedr. kunstgræsbaner, hvor leverandører præsenterede den nyeste udvikling indenfor området med forskellige typer af materialer og certificeringer. De fleste af disse indeholder en form for granulat, men der er også kunstgræs uden granulat. Granulat lavet af bildæk (SBR gummi) er ofte anvendt, men der er også granulat af andre typer gummi samt forskellige naturmaterialer som kork, kokos, olivenkerner m.m. Der findes forskellige certificeringer afhængig af, hvad banen ønskes anvendt til.

I forhold til sundhedsrisiko ved brug af kunstgræsbaner noteres, at sundhedsrisikoen ved brug af kunstgræsbanerne vurderes at være lav ud fra analyser på europæisk plan. Viborg Kommunes praksis om, at der kun anvendes gummigranulat fra Danmark, reducerer sundhedsrisikoen yderligere, da der er i Danmark er krav i "dækbekendtgørelsen, januar 2017", som betyder, at der er meget stramme krav i forhold til indhold af kræftfremkaldende stoffer i dæk.

Kommunen laver risikovurdering ved ansøgning om etablering af kunststofgræsbaner hvor påvirkningen af grundvandet, vandløb eller kloak vurderes. I miljøstyrelsens vejledning er der i drænvand påvist organiske stoffer (som plastblødgøreren diethylhexylftalat (DEHP), olieulbrinter og alkylphenoler som octyl- og nonylphenol), der alle kan nedbrydes med forskellig hastighed. Ud fra stoffernes miljøkemiske egenskaber vurderes det, at hvis der blot

er en meter til det terrænnære grundvandsspejl vil de ikke nå grundvandet i koncentrationer, der overskrider kvalitetskriterierne for grundvand. Det skyldes, at de enten nedbrydes eller bindes til andre stoffer i jorden. I vejledningen vurderes kun at zink kan være risiko for at overskride kvalitetskravet for grundvand, hvis grundvandet ligger højt.

Viborg Kommune har fået analyseret drænvand fra nogle af kunstgræsbanerne og man har ikke kunnet konstatere forhøjede værdier af skadelige stoffer.

Sammenfattende er vurderingen, at spredning af granulat er en meget væsentlig problemstilling, som der allerede nationalt er undersøgt forskellige løsninger på. Spredning af granulat kan imødegås via en række enkle løsninger, som f.eks.:

- forhøjede kanter på banerne
- tætte hegn
- gitterriste
- indirekte afløb og sluser ved afløb
- brug af koste, som sikrer at granulat bliver på banen
- oplagsplads til afryddet sne (som er fyldt med granulat)
- valg af granulattyper, der ikke kan "blæses væk".

Fakta i forhold til banerne/forbrugstal:

Forbrug granulat:

Sted	Årligt granulatforbrug 2017	Årligt granulatforbrug 2018
Nordre	2 ton	4 ton
Overlund	4 ton	4 ton
VFF	10 ton	4 ton
Frederiks	4 ton	4 ton
Liseborg - SIK	8 ton	6 ton
Bjerringbro	Drifter selv	Drifter selv
Samlet excl. Bjerringbro	28 ton	22 ton

Forbrug salt:

Sted	Årligt saltforbrug 2017/18	Årligt saltforbrug 2018/19
Nordre	2871 kg	2340 kg
Overlund	6525 kg	2340 kg
VFF	6786 kg	3120 kg
Frederiks	2871 kg	1300 kg
Liseborg - SIK	13050 kg 2 baner	5200 kg. 2 baner
Bjerringbro	Drifter selv	Drifter selv
Samlet excl. Bjerringbro	32.103 kg	14.300 kg

Forbrug økonomi 2016 - 2018:

Sted	2016	2017	2018
Nordre	77.508	65.749	55.685
Overlund	81.972	70.318	68.328
VFF	46.075	59.620	43.730
Frederiks	62.667	60.603	59.576
Liseborg - SIK	97.041	80.890	63.856
Bjerringbro	Drifter selv	Drifter selv	Drifter selv
Drift baner i alt	365.263	337.180	291.175
Samlede udgifter alt incl.	760.254	501.082	745.877

Forvaltningen bemærker, at markedet for kunstgræs er under hastig udvikling og der eksperimenteres med nye baner uden granulat og baner, hvor der anvendes nye typer af granulater. Det vil i forbindelse med nye baner være helt nødvendigt at inddrage objektive faglige vurderinger af nye løsninger, således at det sikres, at der vælges de mest bæredygtige løsninger, ligesom der er behov for tæt samarbejde på tværs af den kommunale administration, når mulige løsninger skal vurderes.

Herudover bemærkes, at kunstgræsbaner er særdeles populære og indiskutabelt øger en af Byrådets nye målsætninger i Sammenhængsmodellen, nemlig øget fysisk aktivitet.

Alternativer

Intet

Tidsperspektiv

Ikke pt. beslutning om etablering af nye kunstgræsbaner

Økonomiske forhold og konsekvenser

Ikke pt. beslutning om etablering af nye kunstgræsbaner

Juridiske og planmæssige forhold

Intet

BILAG

1 - 7599194	Åben	Faktabeskrivelse, kunstgræsbaner, Viborg Kommune	(97667/19)	(H)
2 - 7611516	Åben	Miljøstyrelsen kunstgræs KL nov. 2018	(107368/19)	(H)
3 - 7611514	Åben	KL oplæg kunstgræs temadag 2018	(107366/19)	(H)
4 - 7611536	Åben	Miljøstyrelsens vejledning om kunstgræs	(107386/19)	(H)
5 - 7618296	Åben	Bilag fra KL-konference vedr. kunstgræsbaner og foranstaltninger	(112587/19)	(H)